BESLUT

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT (EU) 2023/852

av den 19 april 2023

om ändring av beslut (EU) 2015/1814 vad gäller det antal utsläppsrätter som ska placeras i reserven för marknadsstabilitet inom unionens utsläppshandelssystem för växthusgaser fram till 2030

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([3]), och

av följande skäl:

(1) Parisavtalet ([4]), som antogs den 12 december 2015 inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) (*Parisavtalet*), trädde i kraft den 4 november 2016. Parterna i Parisavtalet har enats om att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen långt under 2 °C över förindustriell nivå, och att fortsätta att anstränga sig för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå. Det åtagandet har förstärkts genom antagandet, inom ramen för UNFCCC, av klimatpakten från Glasgow den 13 november 2021, i vilken partskonferensen för UNFCCC, som tjänar som möte mellan parterna i Parisavtalet, konstaterar att klimatförändringarnas effekter kommer att vara mycket mindre vid en temperaturökning på 1,5 °C jämfört med 2 °C, och beslutar att göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C.

(2) Behovet av att hålla Parisavtalets mål på 1,5 °C vid liv har blivit ännu mer akut efter det att den mellanstatliga panelen för klimatförändringar i sin sjätte utvärderingsrapport kommit fram till att den globala uppvärmningen endast kan begränsas till 1,5 °C om kraftiga och varaktiga minskningar av de globala växthusgasutsläppen inom detta årtionde görs omedelbart.

(3) Att ta itu med klimat- och miljörelaterade utmaningar och uppnå målen i Parisavtalet står i centrum för kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (*den europeiska gröna given*).

(4) I den europeiska gröna given kombineras en omfattande uppsättning ömsesidigt förstärkande åtgärder och initiativ som syftar till att uppnå klimatneutralitet i unionen senast 2050, och fastställs en ny tillväxtstrategi som syftar till att ställa om unionen till ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där den ekonomiska tillväxten är frikopplad från resursförbrukningen. Den syftar också till att skydda, bevara och förbättra unionens naturkapital och skydda medborgarnas hälsa och välbefinnande från miljörelaterade

([1]) EUT C 152, 6.4.2022, s. 175.
([2]) EUT C 301, 5.8.2022, s. 116.
([3]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 mars 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 28 mars 2023.
([4]) EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

risker och effekter. Samtidigt har denna omställning jämställdhetsrelaterade aspekter och påverkar även särskilt vissa missgynnade och sårbara grupper, såsom äldre, personer med funktionsnedsättning, personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet och individer och hushåll med låga eller medellåga inkomster. Den innebär också större utmaningar för vissa regioner, särskilt strukturellt missgynnade regioner, perifera områden samt öar. Det måste därför säkerställas att övergången är rättvis och inkluderande och att ingen lämnas utanför.

(5) Behovet och värdet av att förverkliga den europeiska gröna given har bara ökat mot bakgrund av covid-19-pandemins mycket allvarliga effekter på unionsmedborgarnas hälsa, levnads- och arbetsvillkor och välbefinnande. De effekterna har visat att vårt samhälle och vår ekonomi måste förbättra sin motståndskraft när det gäller externa chocker och agera tidigt för att förebygga eller mildra effekterna av externa chocker på ett rättvist sätt där ingen, inte heller de som löper risk för energifattigdom, lämnas utanför. EU-medborgarna fortsätter att uttrycka starka åsikter om att detta i synnerhet gäller klimatförändringen.

(6) I det uppdaterade nationellt fastställda bidrag som överlämnades till UNFCCC:s sekretariat den 17 december 2020 åtog sig unionen att senast 2030 minska sina nettoutsläpp av växthusgaser i hela ekonomin med minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer.

(7) Genom antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 ([5]) har unionen i lagstiftning fastställt målet om klimatneutralitet i hela ekonomin senast 2050 och målet att därefter uppnå negativa utsläpp. I den förordningen fastställs också ett bindande inhemskt unionsmål att senast 2030 minska nettoutsläppen av växthusgaser (utsläpp efter avdrag för upptag) med minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer, och föreskrivs att kommissionen ska sträva efter att anpassa alla framtida utkast till åtgärder eller lagstiftningsförslag, inbegripet budgetförslag, till målen i den förordningen, och i de fall då inga anpassningar görs ange skälen till detta som en del av den konsekvensbedömning som åtföljer dessa förslag.

(8) Alla sektorer inom ekonomin behöver bidra till att uppnå de utsläppsminskningar som fastställs genom förordning (EU) 2021/1119. Därför bör ambitionen med EU:s utsläppshandelssystem, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG ([6]), anpassas så att det överensstämmer med målet om minskning av nettoutsläppen av växthusgaser i hela ekonomin fram till 2030, målet om klimatneutralitet senast 2050 och målet att uppnå negativa utsläpp därefter, i enlighet med förordning (EU) 2021/1119.

(9) För att åtgärda den strukturella obalansen mellan tillgång till och efterfrågan på utsläppsrätter på marknaden inrättades genom Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2015/1814 ([7]) under 2018 en reserv för marknadsstabilitet (*reserven*), som har använts sedan 2019. Utan att det påverkar ytterligare översyner av reserven som en del av den allmänna översynen av direktiv 2003/87/EG och beslut (EU) 2015/1814, 2023, bör kommissionen kontinuerligt övervaka hur reserven fungerar och säkerställa att den förblir ändamålsenlig vid framtida oförutsedda externa chocker. En robust och framtidsinriktad reserv är nödvändig för att säkerställa integriteten hos EU:s utsläppshandelssystem och effektivt styra EU:s utsläppshandelssystem så att det som ett politiskt verktyg kan bidra till uppnåendet av unionens mål om klimatneutralitet senast 2050 och målet att uppnå negativa utsläpp därefter, i enlighet med förordning (EU) 2021/1119.

(10) Reserven har som funktion att utlösa justeringar av de årliga volymer utsläppsrätter som ska auktioneras ut. För att bibehålla så stor förutsägbarhet som möjligt fastställdes det klara regler i beslut (EU) 2015/1814 för att placera utsläppsrätter i reserven och ta ut dem från denna reserv.

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

([7]) Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2015/1814 av den 6 oktober 2015 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem och om ändring av direktiv 2003/87/EG (EUT L 264, 9.10.2015, s. 1).

(11) I beslut (EU) 2015/1814 föreskrivs att om det totala antalet utsläppsrätter i omlopp överstiger det fastställda övre tröskelvärdet ska ett antal utsläppsrätter som motsvarar en viss procentandel av det totala antalet utsläppsrätter dras av från de volymer utsläppsrätter som ska auktioneras ut och placeras i reserven. Omvänt, om det totala antalet utsläppsrätter i omlopp understiger det fastställda nedre tröskelvärdet, ska ett antal utsläppsrätter frigöras från reserven till medlemsstaterna och läggas till de volymer utsläppsrätter som ska auktioneras ut.

(12) Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 ([8]) ändrades beslut (EU) 2015/1814 genom att den procentsats som ska användas för att fastställa det antal utsläppsrätter som varje år ska placeras i reserven fördubblades från 12 % till 24 % till och med den 31 december 2023, i syfte att ge en trovärdig investeringssignal för att minska koldioxidutsläppen på ett kostnadseffektivt sätt. Denna ändring antogs inom ramen för unionens tidigare klimatmål för 2030 om att minska växthusgasutsläppen i hela ekonomin med minst 40 % jämfört med 1990 års nivåer.

(13) I enlighet med beslut (EU) 2015/1814 skulle kommissionen inom tre år efter det att reserven börjat användas genomföra sin första översyn av reserven på grundval av en analys av den europeiska koldioxidmarknadens funktion och, om så är lämpligt, lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

(14) Vid den översyn av reserven som genomfördes i enlighet med beslut (EU) 2015/1814 fäste kommissionen särskild uppmärksamhet vid procentsatsen för fastställandet av det antal utsläppsrätter som ska placeras i reserven samt det numeriska värdet för tröskeln för det totala antalet utsläppsrätter i omlopp och det antal utsläppsrätter som ska tas ut från reserven.

(15) Av den analys som gjordes i samband med kommissionens översyn av reserven och den förväntade utvecklingen av koldioxidmarknaden framgår att en andel på 12 % av det totala antalet utsläppsrätter i omlopp för fastställandet av det antal utsläppsrätter som årligen ska placeras i reserven efter 2023 inte räcker till för att förhindra en betydande ökning av överskottet av utsläppsrätter i EU:s utsläppshandelssystem. Bibehållandet av andelen på 24 % i detta beslut bör inte påverka ytterligare översyner av reserven, inbegripet, i förekommande fall, en ytterligare översyn av procentsatsen för fastställandet av det antal utsläppsrätter som ska placeras i reserven, som en del av den allmänna översynen av direktiv 2003/87/EG och beslut (EU) 2015/1814 under 2023.

(16) Eftersom målet för detta beslut, nämligen att fortsätta med de nuvarande parametrarna för reserven i enlighet med direktiv (EU) 2018/410, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av sin omfattning och sina verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta beslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(17) Beslut (EU) 2015/1814 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändring av beslut (EU) 2015/1814

I artikel 1.5 första stycket i beslut (EU) 2015/1814 ska sista meningen ersättas med följande:

”Genom undantag från första och andra meningen i detta stycke ska de procentsatser och de 100 miljoner utsläppsrätter som avses i dessa meningar fördubblas fram till den 31 december 2030.”

([8]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar, och beslut (EU) 2015/1814 (EUT L 76, 19.3.2018, s. 3).

Artikel 2

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Strasbourg den 19 april 2023.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	J. ROSWALL
Ordförande	*Ordförande*